

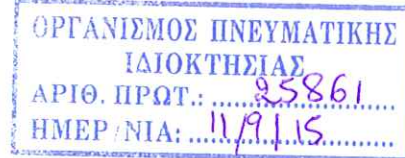

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ &
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ Α' ΣΠΟΥΔΩΝ
& ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 15180 – Μαρούσι
Ιστοσελίδα : <http://www.minedu.gov.gr>
Email : spudonpe@minedu.gov.gr
Πληροφορίες : Π. Αγγελόπουλος
Κ. Γκουνέλα
Τηλέφωνο : 210 344 2248

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας

Μαρούσι, 7-9-2015

Αρ. Πρωτοκόλλου : Φ5/960/138649/Δ1

✓ ΠΡΟΣ : Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας
Μετσόβου 5
106 82 Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Ι.Ε.Π.
Αν. Τσόχα 36
115 21 Αθήνα

ΘΕΜΑ : Έγκριση προγράμματος

Σχετικά έγγραφα: το σχετικό 120103/Δ1/27-7-2015

Απαντώντας σε σχετικό αίτημά σας για ένταξη του προγράμματος «Πνευματική Ιδιοκτησία» στα προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων της Ευέλικτης Ζώνης, σας κάνουμε γνωστό ότι σύμφωνα με την με αριθμ. 39/21-7-2015 πράξη του Δ.Σ. του Ι.Ε.Π. το πρόγραμμα «Πνευματική Ιδιοκτησία» του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Ο.Π.Ι.), το οποίο απευθύνεται σε μαθητές της Ε' και Στ' τάξης του δημοτικού σχολείου, **πληροί** τις διδακτικές και ψυχοπαιδαγωγικές προϋποθέσεις και μπορεί να ενταχθεί στα προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων, στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης, για τη σχολική χρονιά 2015-2016.

Εσωτερική Διανομή:

Δ/ση Σπουδών, Προγραμμάτων
& Οργάνωσης Π.Ε.
Τμήμα Α'

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΟΥ Α' ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΙΣΤΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
από τη Διεύθυνση Ηλεκτρονικών - Δικτυακών
Υποδομών
Τμήμα Πρωτοκόλλου, Αρχείων και Μέριμνας

ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Πνευματική Ιδιοκτησία & Συγγενικά Δικαιώματα

Προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα

Σχεδιασμός:

Θωμά Ράλια

Κουμπούρα Μαρία

Ντελής-Σμυρίλιος Ιωάννης

Σουρτζή Μαριάννα

Χαβιαρά Ελεάνα

Αθήνα 2013

Λίγα λόγια για το Πρόγραμμα

Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας με τη συνεργασία ομάδας εκπαιδευτικών εκπόνησε εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την Πνευματική Ιδιοκτησία (ήτοι για το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα), το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μαθητών της Ε' και Στ' Δημοτικού για τη σημασία του έργου των δημιουργών (συγγραφέων, εικαστικών, φωτογράφων, μουσικοσυνθετών, δημιουργών λογισμικού, κλπ.) και των δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων (τραγουδιστών, μουσικών, ηθοποιών, εκδοτών, παραγωγών ταινιών και δισκογραφικών εταιρειών). Η σημασία των δικαιωμάτων αυτών είναι στενά συνυφασμένη με τον ρόλο ανθρώπων και εταιρειών στην πολιτιστική άνθιση μίας χώρας, στην αύξηση και ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και στην ανάπτυξη της οικονομίας.

Οι μαθητές σήμερα (όπως όλοι μας άλλωστε) καλούνται να εκτιμήσουν και να χρησιμοποιήσουν πληθώρα έργων, τα οποία δεν συνειδητοποιούν πάντοτε πως περνούν μέσα από τη δημιουργική και επιχειρηματική αλυσίδα και πως φτάνουν στα χέρια τους. Δεν συνειδητοποιούν, επίσης, την αγωνία των δημιουργών και των δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων πίσω από αυτά προκειμένου να επιβιώσουν και να ζήσουν αξιοπρεπώς στη βάση του επαγγέλματός τους. Πολλά από τα παιδιά σκέφτονται επίσης να μετέχουν ενεργά στην αλυσίδα αυτή ως δημιουργοί, καλλιτέχνες ή επιχειρηματίες στο μέλλον. Το όνειρό τους αυτό, όμως, φαντάζει φενάκη, όταν σχετίζεται με μία παρηκμασμένη αγορά δημιουργίας.

Το διαδίκτυο σήμερα δίνει από τη μία πλευρά μία νέα ώθηση στη δημιουργία και την επιχειρηματικότητα, ενώ από την άλλη δημιουργεί απειλές και κινδύνους. Το παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα επιτρέπει στα παιδιά να σκύψουν πάνω από τα αγαπημένα τους βιβλία, ταινίες, τραγούδια, φωτογραφίες, έργα των εικαστικών τεχνών, βιντεοπαιχνίδια, κ.α. και να καταλάβουν πως αυτά έφθασαν στα χέρια τους, τι κρύβεται πίσω από τις λέξεις, τους ήχους και τις εικόνες, τι σημαίνει σεβασμός στον κόπο του άλλου, πως πρέπει να συμπεριφερόμαστε όταν είμαστε στο διαδίκτυο και άλλα πολλά.

Η αξία του εκπαιδευτικού αυτού προγράμματος δεν εξαρτάται μόνον από το περιεχόμενό του αλλά από το πόσο οι δάσκαλοι ανά τα σχολεία στη χώρα θα το κατανοήσουν, θα το πιστέψουν και θα του δώσουν ψυχή και νόημα. Με άλλα λόγια εξαρτάται από το αν θα δουν μέσα από αυτό την ανάγκη της χώρας να ενισχύσει τον σύγχρονο πολιτισμό της και τους ανθρώπους του και την ανάγκη να δημιουργήσει νέους ανθρώπους που θα τον πάνε ακόμη παραπέρα.

Ειρήνη Σταματούδη, LL.M., Ph.D.

Διευθύντρια Ο.Π.Ι.

1. Εισαγωγή

Η απρόσκοπτη πρόσβαση στην πληροφορία θεωρείται για τα δημοκρατικά, κυρίως, πολιτεύματα ως δεδομένο και όχι ως ζητούμενο, αφού αυτή μπορεί να οδηγήσει στη διάδοση της γνώσης. Εξάλλου, η πρόσβαση στην πληροφορία έχει αναγνωριστεί ως ανθρώπινο δικαίωμα από τα σημαντικότερα διεθνώς δικαστήρια προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ωστόσο, έχει παρατηρηθεί την τελευταία κυρίως δεκαετία με την εξάπλωση του διαδικτύου ότι η απρόσκοπτη πρόσβαση στην πληροφορία ελλοχεύει πολλούς κινδύνους, όπως η καταπάτηση της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ως μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας πιστεύουμε ακράδαντα ότι οι μαθητές μας θα πρέπει από πολύ νωρίς να εκπαιδεύονται στο σεβασμό της πνευματικής ιδιοκτησίας, ώστε να εξελιχθούν σε πολίτες, οι οποίοι σέβονται και αναγνωρίζουν τον πνευματικό κόπο του συνανθρώπου τους. Αυτός είναι και ο σκοπός του εκπαιδευτικού προγράμματος, ο οποίος αναλύεται στη συνέχεια.

Η ταξινόμια των στόχων των διδακτικών σχεδίων του εν λόγω προγράμματος είναι οι στόχοι των τεσσάρων επιπέδων της εκπαίδευσης, όπως αυτοί διατυπώθηκαν στην Έκθεση Διεθνούς Επιτροπής για την Unesco (1996). Η επιλογή έγινε με βάση την επικαιρότητα και τη σύνδεσή τους με τις σημερινές κοινωνικές - πολιτισμικές ανάγκες αλλά και γιατί με αυτή ταξινόμια εργάστηκε και η ομάδα συγκρότησης των νέων αναλυτικών προγραμμάτων του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Τα τέσσερα επίπεδα είναι τα ακόλουθα (Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης, 2011:7):

1. Να μάθουμε πώς να μαθαίνουμε (Learning to know):

- Μαθαίνω πώς να αποκτήσω τη γνώση, συνδυάζοντας ικανοποιητικά μια πλατιά γενική παιδεία με τη δυνατότητα εμβάθυνσης σε ορισμένα θέματα.
- Μαθαίνω πώς να μαθαίνω για να μπορώ να επωφεληθώ από τις ευκαιρίες που η εκπαίδευση προσφέρει σε όλη τη διάρκεια της ζωής.

2. Να μάθουμε πώς να ενεργούμε (Learning to do):

- Απόκτηση δεξιοτήτων που να καθιστούν τους ανθρώπους ικανούς να αντιμετωπίζουν μια ποικιλία καταστάσεων και να εργάζονται ομαδικά.

- Συμμετοχή σε προγράμματα εργασιακής εμπειρίας ή κοινωνικής εργασίας.
- Εναλλαγή των σπουδών με την εργασία.

3. Να μάθουμε πώς να συμβιώνουμε με τους άλλους (Learning to live together):

- Ικανότητα κατανόησης των άλλων.
- Σεβασμός της ιστορίας, των παραδόσεων, των πνευματικών αξιών.
- Αναγνώριση της αλληλεξάρτησής μας από τους άλλους και από κοινού ανάλυση των κινδύνων και προκλήσεων του μέλλοντος.

4. Να μάθουμε πώς να υπάρχουμε (Learning to be):

- Πνευματική ανεξαρτησία και κριτική ικανότητα εναρμονισμένη με μια ισχυρή αίσθηση προσωπικής ευθύνης για επίτευξη κοινών στόχων.

Σύμφωνα με την εγκύκλιο με θέμα «Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων» (Α.Π. 163790/Γ7) «η διάρκεια ενός προγράμματος Αγωγής Σταδιοδρομίας, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικών Θεμάτων μπορεί να είναι τουλάχιστον 5 μήνες για τη Δ/θμια και από 2 έως 6 μήνες για την Π/θμια». Επομένως, η συνολική διάρκεια του παρόντος προγράμματος επαφίεται στον εκπαιδευτικό, ο οποίος θα θελήσει να το υλοποιήσει.

Το θέμα της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι αρκετά σύνθετο, γι' αυτό προτείνουμε την εφαρμογή του προγράμματος στην Ε' και Στ' τάξη του Δημοτικού Σχολείου στο πλαίσιο του μαθήματος της ευέλικτης ζώνης που διδάσκεται 2 ώρες την εβδομάδα. Ειδικότερα, η παρούσα πρόταση εκπαιδευτικού προγράμματος προτείνεται να ενταχθεί στα «Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων» και συγκεκριμένα στα Πολιτιστικά Προγράμματα που εντάσσονται στο έτος του Ενεργού Πολίτη.

2. Σκοπός και στόχοι του εκπαιδευτικού προγράμματος

Γενικός σκοπός: οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν ότι το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα αποκτούν μια ολοένα αυξανόμενη σημασία στη σύγχρονη κοινωνία και οικονομική πραγματικότητα, ενώ συνιστούν καθοριστικό παράγοντα για την προώθηση της δημιουργικότητας και του πολιτισμού.

Επιμέρους στόχοι:

1. Γνωρίζοντας και κατανοώντας (Γνώσεις)

- ✚ Να κατανοήσουν την έννοια του υλικού αγαθού.
- ✚ Να αντιληφθούν τις διαφορές μεταξύ υλικών και (άυλων) πνευματικών αγαθών.
- ✚ Να έρθουν σε επαφή με τις βασικές έννοιες της Πνευματικής Ιδιοκτησίας.
- ✚ Να κατανοήσουν τη σημασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων για τους δημιουργούς, τους δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων, την καλλιτεχνική δημιουργία, την κοινωνία και την οικονομία.
- ✚ Να εξοικειωθούν με την έννοια της Πνευματικής Ιδιοκτησίας στο περιβάλλον του διαδικτύου.
- ✚ Να κατανοήσουν την έννοια της προσβολής της Πνευματικής Ιδιοκτησίας.
- ✚ Να διακρίνουν τη νόμιμη από την παράνομη χρήση των έργων.
- ✚ Να γνωρίσουν τις κυρώσεις που επισύρει η προσβολή της Πνευματικής Ιδιοκτησίας.

2. Διερευνώντας και εντοπίζοντας (δεξιότητες)

- ✚ Να εντοπίσουν υλικά αγαθά, τα οποία ενσωματώνουν πνευματικά δικαιώματα.
- ✚ Να εξοικειωθούν με διαφορετικές μορφές πνευματικών έργων, όπως γραπτά έργα, προφορικά κείμενα, μουσικές συνθέσεις, θεατρικά έργα, χορογραφίες, οπτικοακουστικά έργα, λογισμικό (έργα Η/Υ), φωτογραφίες, εικαστικά έργα και έργα εφαρμοσμένων τεχνών.
- ✚ Να εντοπίζουν τον δημιουργό σε πνευματικά δημιουργήματα και τον δικαιούχο συγγενικών δικαιωμάτων, όπως τον ηθοποιό, τον μουσικό, τον παραγωγό ηχογραφήματων (CDs) και κινηματογραφικών έργων, τους τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς οργανισμούς.

- ✚ Να εντοπίσουν στο διαδίκτυο πνευματικά έργα.

3. Επικοινωνώντας (και συνεργαζόμενοι με τους άλλους)

- ✚ Να συνεργαστούν με τους συμμαθητές τους προκειμένου να δημιουργήσουν ένα πνευματικό έργο.
- ✚ Να εκφραστούν και να βιώσουν συναισθήματα που απορρέουν από την κλοπή του πνευματικού τους έργου.
- ✚ Να ανακοινώσουν τεκμηριωμένα τις απόψεις τους και τα συμπεράσματά τους για το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ολομέλεια της τάξης και να δεχτούν την κριτική στάση των συμμαθητών τους.
- ✚ Να εκτιμήσουν την αξία της συνεργατικότητας και της κοινής προσπάθειας.
- ✚ Να αναστοχάζονται και να αξιολογούν τις δράσεις τους.

4. Συνδέοντας (με τη ζωή)

- ✚ Να εξοικειωθούν με τη σημασία που έχει η δυνατότητα εκμετάλλευσης των έργων για τους δημιουργούς και για τους δικαιούχους τους με σκοπό τον βιοπορισμό τους.
- ✚ Να υιοθετήσουν ως στάση ζωής τη νόμιμη χρήση των πνευματικών δημιουργημάτων.
- ✚ Να προβληματιστούν για τις επιπτώσεις που έχει στον δημιουργό ενός έργου η παράνομη χρήση του.

5. Οριζόντιες ικανότητες οι οποίες αναπτύσσονται μέσα από το Πρόγραμμα

- ✚ Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας και δημιουργικότητα.
- ✚ Μεταγνωστικές ικανότητες (μαθαίνω πώς να μαθαίνω).
- ✚ Κοινωνικές ικανότητες και ικανότητες που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη.

3. Προτεινόμενες δραστηριότητες

1. Διάκριση υλικής/πνευματικής ιδιοκτησίας

- Ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να προσκομίσουν στην τάξη το αγαπημένο τους παιχνίδι και το αγαπημένο τους βιβλίο. Συζήτηση στην τάξη για την έννοια της ιδιοκτησίας.
- Δημιουργία εννοιολογικού χάρτη με κεντρική έννοια την «ιδιοκτησία». Ο εννοιολογικός χάρτης θα περιλαμβάνει λέξεις σχετικές με την ιδιοκτησία. Ο εκπαιδευτικός εισάγει την έννοια της υλικής και πνευματικής ιδιοκτησίας και γίνεται συζήτηση σχετικά με τις διαφορές των δύο εννοιών.
- Ο εκπαιδευτικός προτρέπει τους μαθητές να εργαστούν ομαδικά και να καταγράψουν σε λίστα υλικά και πνευματικά αγαθά από το χώρο του σπιτιού τους. Ανακοινώνουν στην ολομέλεια τις καταγραφές τους.
- Δίνεται σε κάθε μαθητή φύλλο εργασίας με άσκηση εμπέδωσης:

Κυκλώνω με κόκκινο μολύβι αυτά που είναι ιδιοκτησία και με πράσινο αυτά που είναι πνευματική ιδιοκτησία. Αιτιολογώ την επιλογή μου.

- Στη συνέχεια οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες στο εργαστήριο Η/Υ μπορούν να δημιουργήσουν μια ηλεκτρονική παρουσίαση, στην οποία να αποδίδεται η διαφοροποίηση των εννοιών με εικόνες.

2. Μορφές Πνευματικής Ιδιοκτησίας

- Στο σημείο αυτό προβάλλεται το λογότυπο που έχει σχεδιαστεί αποκλειστικά για το Πρόγραμμα (το Χταπόδι) προκειμένου ο εκπαιδευτικός να βοηθήσει τους μαθητές να αντιληφθούν το πλήθος και το είδος των έργων που προστατεύονται από την Πνευματική Ιδιοκτησία. Στη συνέχεια δημιουργείται πίνακας, στις στήλες του οποίου αναφέρονται τα είδη των έργων που προστατεύονται από την Πνευματική Ιδιοκτησία και οι μαθητές καλούνται να σκεφτούν τον τίτλο ενός έργου και να τον γράψουν κάτω από την κάθε στήλη. Η πρόταση αυτή θα μπορούσε να υλοποιηθεί σε ομάδες και να ανακοινωθούν τα ευρήματα της κάθε ομάδας στην ολομέλεια.

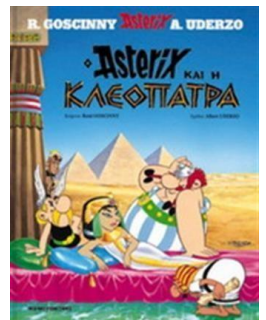

πνευματική ιδιοκτησία &
συγγενικά δικαιώματα

- Ο εκπαιδευτικός μοιράζει σε όλους τους μαθητές φύλλο εργασίας με άσκηση αντιστοίχισης:

Αντιστοιχίζω τις παρακάτω εικόνες με τα έργα Πνευματικής Ιδιοκτησίας. Γράφω κάτω από κάθε εικόνα τι έργο είναι.

- Ζωγραφικός πίνακας
- Γλυπτό
- Θεατρικό κείμενο
- Μουσική σύνθεση
- Ποίημα
- Φωτογραφία
- Χαρακτικό
- Χάρτης
- Γραπτό κείμενο
- Εικονογράφηση
- Τραγουδιστής
- Χορός
- Κουκλοθέατρο
- Κιθαρίστας

- Ο εκπαιδευτικός προκειμένου να εξοικειωθούν οι μαθητές με τις διαφορετικές μορφές έργων τέχνης φέρνει ή τους ζητά να φέρουν στην τάξη, βιβλία, cd με μουσική ή ταινίες, φωτογραφίες από πίνακες, βιντεοπαιχνίδια ή άλλα έργα Πνευματικής Ιδιοκτησίας. Ζητά από τους μαθητές να αναζητήσουν τα ονόματα των δημιουργών, τον τίτλο και την ημερομηνία δημιουργίας του κάθε έργου και των δικαιούχων. Ο εκπαιδευτικός εξηγεί γιατί είναι σημαντικό για τον δημιουργό να φαίνεται το όνομά του πάνω στο έργο του. Ρωτάει τους μαθητές πώς φαντάζονται ότι πληρώνονται οι δημιουργοί και εξηγεί π.χ. τη σχέση του δημιουργού με τον εκδότη και αυτών με τον τελικό καταναλωτή. Βάζει τα παιδιά να σκεφτούν διάφορους τρόπους με τους οποίους οι δημιουργοί βγάζουν τα προς το ζην.

Καταγράφονται οι ιδέες τους στον πίνακα ή σε σχετικό πρόγραμμα Η/Υ.

- Κατασκευή ενός επιτραπέζιου παιχνιδιού από τους μαθητές με κάρτες στις οποίες θα αναφέρονται τα είδη των έργων που προστατεύονται από την Πνευματική Ιδιοκτησία και τίτλοι σχετικών έργων.
- Οι μαθητές επιλέγουν μια τηλεοπτική διαφήμιση και αναγνωρίζουν ποια κομμάτια μπορούν να προστατευτούν με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικά δικαιώματα. Στη συνέχεια θα προσπαθήσουν να δημιουργήσουν ένα διαφημιστικό σποτ για ένα φανταστικό προϊόν. Το σποτ μπορεί να περιλαμβάνει ένα κείμενο για την προώθηση του προϊόντος, μια εικαστική δημιουργία, όπως μια αφίσα ή ένα ηχητικό κείμενο.

3. Ποιος προστατεύεται με το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα;

- Προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων

- Ο εκπαιδευτικός φέρνει μια ανώνυμη παιδική ζωγραφιά και ρωτά τους μαθητές αν έχει σημασία ποιος την έχει φτιάξει. Αν τα παιδιά απαντήσουν πως δεν έχει σημασία ποιος την έφτιαξε, τους ανακοινώνει πως αυτή η ζωγραφιά πήρε το πρώτο βραβείο σε έναν διαγωνισμό αλλά επειδή το παιδί που την έκανε δεν έγραψε το όνομά του, δεν πήρε ποτέ το βραβείο.

- Ο εκπαιδευτικός αναφέρει επιπλέον ότι ένα άλλο παιδί από αυτό που την έφτιαξε, έβαλε το δικό του όνομα και πήρε το βραβείο. Ακολουθεί συζήτηση για την πράξη αυτή.
- Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει ένα άρθρο από μια σχολική εφημερίδα που έγραψαν παιδιά ενός άλλου σχολείου και τους ζητά να βάλουν το όνομα του δικού τους σχολείου. Ακολουθεί συζήτηση για το κατά πόσο κάτι τέτοιο θα ήταν δίκαιο.
- Ο εκπαιδευτικός ρωτά τι δημιουργούν οι ίδιοι οι μαθητές που προστατεύεται με δικαίωμα Πνευματικής Ιδιοκτησίας (π.χ. ζωγραφιές, ποιήματα, εργασίες, εκθέσεις κ.α.). Τα καταγράφουν στον πίνακα.
- Προτροπή των μαθητών να εργαστούν ομαδοσυνεργατικά και να δημιουργήσουν τα δικά τους πνευματικά έργα ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους. Διαθεματική προσέγγιση μέσα από το μάθημα της μουσικής, εικαστικών, θεατρικής αγωγής, Η/Υ.
- Παρουσίαση των πνευματικών δημιουργημάτων των μαθητών στην τάξη.
- Βιωματικό – διαδραστικό παιχνίδι στην τάξη για να αντιληφθούν οι μαθητές το θέμα της κλοπής. Αλλάζουν τα ονόματα των δημιουργών των έργων. Συζήτηση για τις σκέψεις και τα συναισθήματα όταν κάποιος κλέβει τα έργα τους και τα παρουσιάζει για δικά του.
- Θεατρικό παιχνίδι «ο πλανόδιος έμπορος» προκειμένου οι μαθητές να αντιληφθούν τις αρνητικές συνέπειες που έχει το παραεμπόριο: Στην τάξη στήνεται με απλά υλικά το σκηνικό: μερικά εμπορικά καταστήματα στη σειρά που πουλούν διάφορα είδη (DVDs με ταινίες ή βιντεοπαιχνίδια, CDs με μουσική, τσάντες, βιβλία κλπ.), ενώ λίγο πιο κάτω έχουν απλώσει την πραμάτεια τους πλανόδιοι πωλητές χωρίς άδεια. Μερικοί μαθητές υποδύονται τους καταστηματάρχες, ενώ κάποιοι άλλοι τους πλανόδιους πωλητές. Κάποιος μαθητής, υποδυόμενος τον πελάτη, μπαίνει σε ένα από τα καταστήματα και ρωτάει την τιμή ενός προϊόντος που τον ενδιαφέρει. Ο καταστηματάρχης του λέει μια τιμή, ο πελάτης τον ευχαριστεί και φεύγει δίχως να αγοράσει το προϊόν που επιθυμεί. Στη συνέχεια, ο ίδιος πελάτης πηγαίνει στους πλανόδιους πωλητές, αγοράζει από αυτούς το προϊόν και τη στιγμή που περνάει έξω από το κατάστημα εμφανίζεται ο καταστηματάρχης:

Κατ: Συγγνώμη, κύριε, αλλά ήθελα να σας ρωτήσω γιατί προτιμήσατε να αγοράσετε την τσάντα αυτή από τον πλανόδιο εμπόριο και όχι από το κατάστημά μου.

Πελ: Μα είναι πολύ απλό... βρήκα το ίδιο σχέδιο με αυτό που είδα σε εσάς σχεδόν στην μισή τιμή από αυτή που μου είπατε εσείς. Κορόιδο είμαι να το πληρώσω παραπάνω ή νομίζετε ότι μου περισσεύουν τα χρήματα σε αυτές τις δύσκολες εποχές;

Κατ: Ναι... αντιλαμβάνομαι ότι η χαμηλή τιμή ενός προϊόντος είναι ένα πολύ ισχυρό κίνητρο αλλά έχετε μήπως αναρωτηθεί γιατί εγώ είμαι πιο ακριβός από τον πλανόδιο πωλητή; Ας αρχίσουμε από τα βασικά, εγώ έχω άδεια καταστήματος, ενώ εκείνος κατά 90% δεν έχει άδεια πώλησης. Άρα, εγώ έχω πάγια έξοδα, ξέρετε ενοίκιο, ρεύμα. Επιπλέον, εγώ θα σας κόψω απόδειξη για την αγορά σας κάτι που εκείνος δεν θα κάνει. Αυτό σημαίνει ότι εγώ θα αποδώσω τους φόρους που πρέπει στο κράτος, ενώ εκείνος θα κερδίσει όπως λέμε «μαύρα χρήματα», πολύ απλά θα τα βάλει κατευθείαν στην τσέπη του και το κράτος δεν θα μπορέσει να εισπράξει κανέναν φόρο από αυτόν. Και κάτι ακόμα, μήπως αναρωτηθήκατε ποια είναι η ποιότητα του προϊόντος που αγοράσατε; Τα προϊόντα που πουλώ εγώ στο κατάστημά μου είναι αυθεντικά, ενώ οι πλανόδιοι πωλητές πωλούν φτηνές απομιμήσεις, αμφιβόλου ποιότητας... Επομένως, το πιο πιθανό είναι το προϊόν που αγοράσατε σχεδόν στην μισή τιμή να χαλάσει ή να φθαρεί πολύ πιο γρήγορα απ' ό,τι αν αγοράζατε το αντίστοιχο αυθεντικό ακόμα κι αν είναι ακριβότερο.

Ο πελάτης κοιτάει αποσβολωμένος κατεβάζοντας το κεφάλι από ντροπή.

Πελ: Ίσως να έχετε δίκιο...

Κατ: Σας ευχαριστώ που το αναγνωρίζετε, θα με ευχαριστούσε, όμως, ακόμα περισσότερο αν την επόμενη φορά σκεφτόσασταν από ποιόν θα αγοράσετε τα προϊόντα που χρειάζεστε.

Ακολουθεί συζήτηση στην τάξη σχετικά με το τη σκηνή που εκτυλίχθηκε πιο πριν. Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να αναλογιστούν όλα όσα συνέβησαν και να προσθέσουν και άλλα

επιχειρήματα στα λόγια του καταστηματάρχη. Μετά από τον εμπλουτισμό του θεατρικού παιχνιδιού μπορεί αυτό να παρουσιαστεί ξανά εμπλουτισμένο ή/και με όσες αλλαγές έχουν επιλέξει να κάνουν οι μαθητές.

Ως επέκταση της δραστηριότητας προτείνεται ένα ανάλογο θεατρικό παιχνίδι στο οποίο θα «πρωταγωνιστεί» η πώληση παράνομων CD – DVD, φαινόμενο το οποίο έχει γίνει πλέον καθημερινό σε χώρους μαζικής εστίασης. Κρίνεται σκόπιμο μετά το μικρό αυτό θεατρικό παιχνίδι να ακολουθήσει συζήτηση – επέκταση σχετικά με το παράνομο κατέβασμα ταινιών και μουσικής μέσω του διαδικτύου.

Τόσο το θεατρικό παιχνίδι όσο και η συζήτηση που ακολουθεί θα μπορούσαν να είναι η αφορμή για την επίσκεψη ενός δημιουργού, ο οποίος θα ενημερώσει τους μαθητές για τα αποτελέσματα που έχει αυτή η παράνομη δράση στους καλλιτέχνες.

- Ο εκπαιδευτικός αναφέρει ορισμένα παραδείγματα σχετικά με το τι είναι επιτρεπτό και τι όχι βάσει της Πνευματικής Ιδιοκτησίας: Π.χ. Ο Γιάννης ζητά από τον συμμαθητή του να τον βοηθήσει σε μια εργασία / Ο Γιάννης αντιγράφει την εργασία του συμμαθητή του.
- Προβολή video από το YouTube όπως:
<http://www.youtube.com/watch?v=cQ38fOSkuMs>
<http://www.youtube.com/watch?v=lnzDjH1-9Ns>
<http://www.youtube.com/watch?v=Cp1Jn4Q0j6E>
- Ο εκπαιδευτικός φέρνει ένα κείμενο (άγνωστου συγγραφέα) που γράφει κάτι που δεν γίνεται εύκολα πιστευτό (ας πούμε πως υπάρχει ζωή στον Άρη). Ακολουθεί συζήτηση με τα παιδιά αν πρέπει να το πιστέψουν ή πρώτα πρέπει να ελέγξουν την πηγή.
- Οι μαθητές καλούνται να σκεφτούν και να αναφέρουν παραδείγματα κυρώσεων σε περίπτωση που κάποιος προσβάλει την πνευματική ιδιοκτησία τρίτου, όπως αν κάποιος αντιγράψει ένα τραγούδι και το παρουσιάσει ως δικό του, ο δημιουργός (π.χ. ο μουσικοσυνθέτης ή ο στιχουργός) μπορεί να ζητήσει αποζημίωση από τα δικαστήρια.
- Οι μαθητές στο μάθημα της πληροφορικής εξοικειώνονται στην αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο εντοπίζοντας και αναφέροντας πάντα τις πηγές.

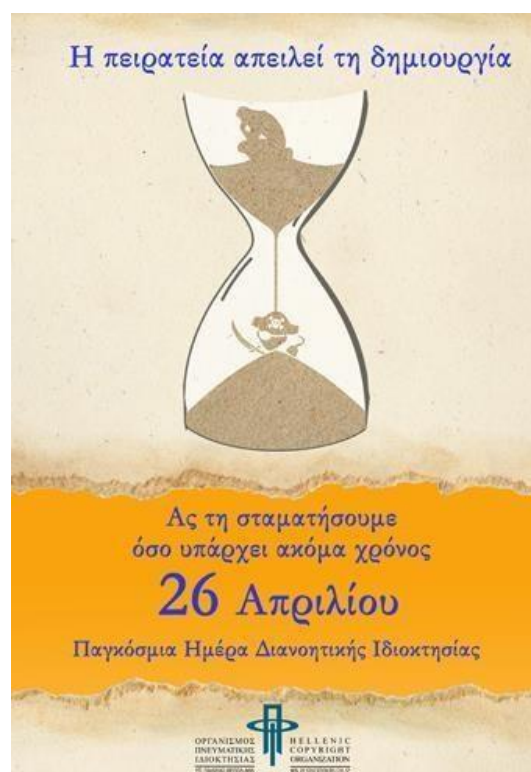
- Δημιουργία σκίτσων για την κλοπή Πνευματικής Ιδιοκτησίας:

Δες μερικά συνθήματα για την κλοπή Πνευματικής Ιδιοκτησίας. Φτιάξε το δικό σου σύνθημα για την προστασία της Πνευματικής Ιδιοκτησίας. Συνόδευσέ το σύνθημά σου με ένα σκίτσο.

- Δημιουργία αφίσας απ' όλη την τάξη για την Παγκόσμια Ημέρα Διανοητικής Ιδιοκτησίας με σκοπό την προώθηση του προγράμματος σε όλους τους μαθητές του σχολείου.

Παραδείγματα από σχετικές αφίσες του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας:

4. Αξιολόγηση

- Συζήτηση με τους μαθητές με βάση τα ερωτήματα του Ο.Π.Ι.:

Α. Σε τι αφορά η πνευματική ιδιοκτησία; Ποιους αφορά;

Β. Γιατί δεν πρέπει να κατεβάζω δωρεάν τραγούδια, ταινίες από το διαδίκτυο;

Γ. Εάν θέλω να χρησιμοποιήσω υλικό χωρίς να πάρω άδεια ή να πληρώσω, τι κάνω;

- Άσκηση ακροστιχίδας

Συμπληρώνω τα κενά και βρίσκω στην ακροστιχίδα τη λέξη που κρύβεται.

Π - - - - -	1. Με το διάβασμα το εξασκούμε.
Ν - - - -	2. Υπάρχουν σε μια μουσική σύνθεση.
Ε - - -	3. Το δημιούργημα ενός καλλιτέχνη.
Υ - - - -	4. Είναι τα αντίθετα από τα άυλα αγαθά.
Μ - - - - -	5. Ακούμε συχνά στο ραδιόφωνο.
Α - - - - -	6. Τέτοιο μνημείο και η Ακρόπολη.
Τ - - - - -	7. Κινηματογραφική
Ι - - - - - - -	8. Χαρακτηρίζεται ό,τι μας ανήκει.
Κ - - - - - - - -	9. Δικαιούχοι συγγενικών δικαιωμάτων που τραγουδούν
Η - - - -	10. Παγκόσμια Διανοητικής Ιδιοκτησίας στις 26 Απριλίου.

- Τα παιχνίδια αξιολόγησης του Ο.Π.Ι. (κουίζ Πνευματικής Ιδιοκτησίας, πόσα γνωρίζετε για την Πνευματική Ιδιοκτησία, δημιουργία ευχετήριας κάρτας, πώς να χρησιμοποιείς το διαδίκτυο).

5. Επιπρόσθετες δραστηριότητες

- Επίσκεψη μαθητών σε μουσεία, πινακοθήκη, studios κινηματογραφικών ή δισκογραφικών εταιρειών.
- Επίσκεψη των μαθητών στον Ο.Π.Ι..
- Διαθεματικές προσεγγίσεις μέσω των μαθημάτων των Θρησκευτικών, Ιστορίας, Καλλιτεχνικών, Πληροφορικής, Γλώσσας.
- Επίσκεψη κάποιου δημιουργού στο σχολείο (μουσικός, ζωγράφος, συγγραφέας κτλ.).

Βιβλιογραφία

1. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2003). Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών για το Νηπιαγωγείο. *ΦΕΚ 303Β/13-03-2003*
2. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2003). Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών για το Δημοτικό. *ΦΕΚ 303Β/13-03-2003*.
3. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης – Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό (ΠΕ 70)*, τομ. Α. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
4. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης – Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό (ΠΕ 70)*, τομ. Β. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
5. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). *Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης – Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό (ΠΕ 70)*, τομ. Δ. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
6. Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας. *Βασικός Οδηγός Για την Πνευματική Ιδιοκτησία*.
7. Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας. *Οδηγός Πνευματικής Ιδιοκτησίας για Δασκάλους*.

ΔΝΣΗ ΠΕ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Από: ΟΠΙ, Τμήμα Πληροφόρησης [info@opi.gr]
Αποστολή: Τρίτη, 10 Νοεμβρίου 2015 12:56 μμ
Προς: perivallontiki@dipe-anatol.att.sch.gr; mail@dipe-a-athin.att.sch.gr; mail@dipe-v-ath-att.sch.gr; mail@dipe-g-athin.att.sch.gr; mail@dipe-d-athin.att.sch.gr; thtsilikas@sch.gr; mail@dipe.ait.sch.gr; grpolthem@dipe.arg.sch.gr; mail@dipe.ark.sch.gr; grsd@dipe.art.sch.gr; perekp@dipe-dytik.att.sch.gr; ecoea@dipe.ach.sch.gr; mail@dipe.voi.sch.gr; mail@dipe.gre.sch.gr; dipdram@sch.gr; agygias@dipe.dod.sch.gr; ypsd@dipe.evr.sch.gr; mail@dipe.eyv.sch.gr; drastiriotites@dipe.eyv.sch.gr; parouden@hotmail.com; dipezak@sch.gr; atsatsou@sch.gr; ypsd@dipe.ilei.sch.gr; grschdr@dipe.ima.sch.gr; tay@dipe.ira.sch.gr; dperivira@sch.gr; mail@dipe.thesp.sch.gr; mail@dipe-a.thess.sch.gr; daglivasi@yahoo.gr; perivalon@dipe-v-thess.thess.sch.gr; mail@dipe-v-thess.thess.sch.gr; mail@dipe.ioa.sch.gr; ypsd@dipe.kav.sch.gr; dipekar@sch.gr; mail@dipe.kas.sch.gr; pepoka@sch.gr; mail@dipe.kef.sch.gr; perivallon@dipe.kil.sch.gr; grsxdra@dipe.koz.sch.gr; diperival@dipe.kyk.sch.gr; printezi@sch.gr; politist@dipe.lak.sch.gr; kchatzim@sch.gr; perival@dipe.las.sch.gr; ypth@dipe.les.sch.gr; mail@dipe.lef.sch.gr; mail@dipe.mag.sch.gr; ypsd@dipe.mes.sch.gr; messinia@sch.gr; ehamalidou@yahoo.gr; mail@dipe-peiraia.att.sch.gr; kainotomesdraseispellias@gmail.com; perival@dipe.pie.sch.gr; aygrafeio@dipe.pre.sch.gr; schdraseisreth@hotmail.com; mail@dipe.rod.sch.gr; mail@dipe.sam.sch.gr; ysd@dipe.ser.sch.gr; mail@dipe.tri.sch.gr; sxoldras_afth@yahoo.gr; ysd@dipe.flo.sch.gr; mail@dipe.fok.sch.gr; mail@dipe.chal.sch.gr; sofiaatakopoulou@gmail.com; dipe-tpe@dipe.chan.sch.gr; grsd@dipe.chi.sch.gr

Θέμα: Από ΟΠΙ / Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα 2015-2016
Συνημμένα: school_2014.pdf; 2015_25861.pdf

Σπουδαιότητα: Υψηλή

Αρ. Πρωτ. 26326

Προς
Υπεύθυνους Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων
Δ/νσεων Α/θμιας Εκπαίδευσης

Θέμα : Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Πνευματική Ιδιοκτησία και Συγγενικά Δικαιώματα»

Αγαπητοί όλοι,

Σας στέλνουμε το προγράμμα «Πνευματική Ιδιοκτησία και Συγγενικά Δικαιώματα» το οποίο εντάχθηκε στα προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων της Ευέλικτης Ζώνης για τη σχολική χρονιά 2015 – 2016 καθώς και την έγκριση του προγράμματος από το Υπουργείο Παιδείας.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα παρακαλούμε δείτε την ιστοσελίδα του ΟΠΙ: <http://www.opi.gr/index.php/2013-10-03-12-24-10/2013-10-04-06-43-11>

Είμαστε στη διαθεσή σας για κάθε πληροφορία.

Με εκτίμηση

Εύα Κοκκίνου

*Προϊστ. Τμήμα Πληροφόρησης και Οργάνωσης Σεμιναρίων
Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας*

Μετσόβου 5 10682 Αθήνα

τηλ: 213 214 7800

fax: 210 82 53 732

e-mail: info@opi.gr

www.opi.gr

Eva Kokkinou

*Head, Department of Information and Seminar Organization
Hellenic Copyright Organization*

5 Metsovou str. 10682 Athens

tel: 213 214 7800

fax: 210 82 53 732

e-mail: info@opi.gr

www.opi.gr